nezávislý občasník temelínský ročník VII.

patriot

3/2022

vychází 18. dubna 2022

ÚVODEM… prvního jarního vydání by asi bylo namístě některým novým obyvatelům Temelína zpětně připomenout a potvrdit, že u nás potkají velikonoční koledníky skutečně už na Bílou sobotu! Ne, nejedná se o žádnou novotu či přechodná opatření. Tady je to tradice a v Čechách není ojedinělá. V různých obměnách. Kronikář František Našinec už v roce 1927 zapsal*: „Na Bílou sobotu pak chodí hoši koledovat, při čemž zpívají – Lidé nevěrní, jako psi černí, kopali jámu Ježíši pánu, aby ho jali, ukřižovali, na Velký pátek do hrobu dali, na bílou sobotu zas vykopali. Cos to Jidáši, cos to učinil, že jsi svého mistra židům prozradil, za to musíš v pekle hořeti, s Luciperem ďáblem tam přebývati. – Hochy vede nejstarší, kterému se říká kaprál, někdy bývají i dva. Při dělení koledy tito kaprálové ovšem dostávají větší příděly a šidí menší koledníky.“*

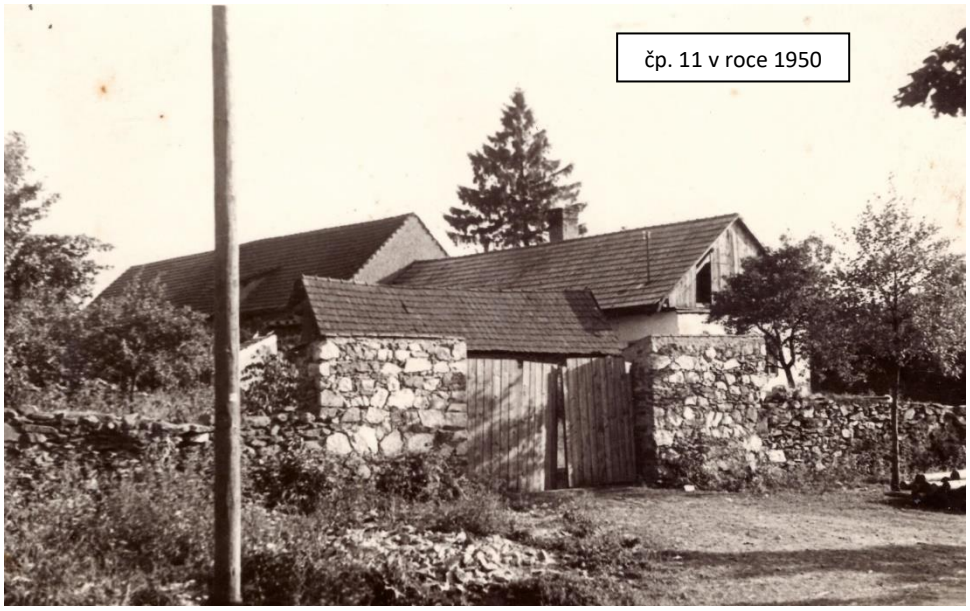
Tolik k osvětlení místních velikonočních zvyků a tradic a k tomu, proč se na vás v Temelíně zvláštně koukají, když vyrazíte s pomlázkou na koledu v pondělí. Tato koleda tak pravděpodobně nenaplní vaše očekávání.

I dnes budeme pokračovat s představováním temelínských chalup a jejich historických obyvatel, dnes je na řadě:

Číslo popisné 11 „U NOVÁKŮ“.

Příjmení Novák se v čp. 11 objevuje od 17. století, v roce 1677 se připomíná Jakub Novák. Nositel stejného jména měl v listopadu 1727 svatbu s Ludmilou Holdovou z Temelína, dcerou temelínského ševce.

Dalšími nositeli tohoto příjmení mezi hospodáři v čp. 11 byli Václav Novák s manželkou Magdalenou a sedlák Jiří Novák s manželkou Alžbětou. Novákovský grunt vykoupil od neznašovské vrchnosti v roce 1784 Josef Votický za 110 zlatých. Josef byl syn Adama Votického ze Všemyslic. V roce 1761 se Josef oženil s Magdalenou Papáčkovou z Temelína, společně měli tři děti. Prostřední z nich, Anna (*1771), se narodila na čp. 11 a již v roce 1757 zde také zemřel Ondřej Votický. Rod Votických tak v čp. 11 žil s nejvyšší pravděpodobností již před koupí gruntu v roce 1784.

čp. 11 v roce 1950

Po Josefu Votickém převzal grunt jeho syn Vojtěch Votický, řečený Novák. Ten se v roce 1787 oženil s Magdalenou Kalcovou ze Křtěnova čp. 1. V matrikách jsou zapsány čtyři jejich děti. Vojtěch zemřel v dubnu 1796 a před smrtí odkázal živnost svému nezletilému synovi Janu Votickému.

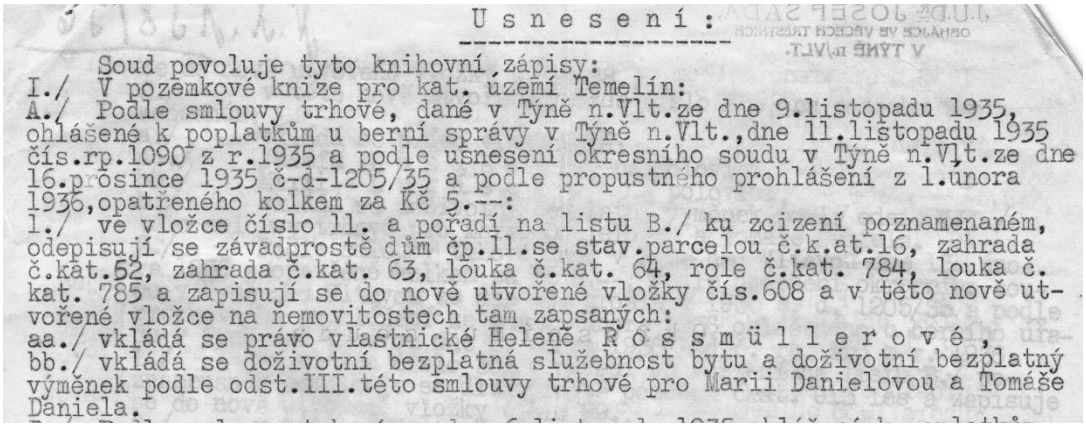
Vdova po Vojtěchu Votickém se provdala v květnu 1796 za Františka Mareše, sedláka z Malého Záblatí (Záblatíčka). Z tohoto manželství se narodilo pět dětí.

V roce 1819 dosáhl dědic Jan Votický 24 let a přebral živnost od matky a otčíma Františka Mareše. Kromě polí, luk a zahrad převzal také čtyři voly, tři krávy, jednu jalovici, čtyři ovce, dva vozy, dva pluhy, brány, řezací stolici s kosou a dva velké řetězy.

Jan Votický (1793 – 1851), sedlák, se oženil s Marií, dcerou sedláka Vavřince Krále (Duška) z Malého Záblatí. Z tohoto svazku se narodilo pět dětí. Po smrti Marie (asi 1831) pojal Jan za druhou manželku Annu Čížkovou, dceru sedláka Matěje Čížka z Číčenic. Ta přinesla věnem 160 zlatých, jednu krávu, čtyři ovce a potřebné ženské nářadí. Z druhého manželství vzešla dcera Kateřina.

V roce 1843 předal Jan Votický živnost „skrze churavost" synu Antonínovi za 800 zl. Antonín byl však stejného roku odveden k vojsku, a to k c. a k. pěšímu pluku číslo 25. V roce 1846 tak Jan Votický s manželkou Annou a synem Antonínem postupují živnost dceři Marii. (Po deseti letech od úmrtí Jana Votického se v roce 1861 vdova Anna provdala za sedláka Josefa Blechu ze Všemyslic.)

K Marii Votické se v roce 1846 přiženil nezletilý Jan Trubl ze Všeteče čp. 2. Ten musel vyplatit podíly švagru Antonínovi 400 zl., švagru Janovi 240 zl., Kateřině 180 zl., a nevěstě 100 zlatých. Manželé spolu měli tři děti.

U s n e s e n í :

Soud povoluje tyto knihovní zápisy:
I./ V pozemkové knize pro kat. území Temelín:
A./ Podle smlouvy trhové, dané v Týně n.Vlt.ze dne 9.listopadu 1935, ohlášené k poplatkům u berní správy v Týně n.Vlt.,dne 11.listopadu 1935 čís.rp.1090 z r.1935 a podle usnesení okresního soudu v Týně n.Vlt.ze dne 16.prosince 1935 č-d-1205/35 a podle propustného prohlášení z 1.unora 1936,opatřeného kolkem za Kč 5.--:
1./ ve vložce číslo 11. a pořadí na listu B./ ku zcizení poznamenaném, odepisují se závadprostě dům čp.11.se stav.parcelou č.k.at.16, zahrada č.kat.52, zahrada č.kat. 63, louka č.kat. 64, role č.kat. 784, louka č. kat. 785 a zapisují se do nově utvořené vložky čís.608 a v této nově utvořené vložce na nemovitostech tam zapsaných:
aa./ vkládá se právo vlastnické Heleně R o s s m ü l l e r o v é ,
bb./ vkládá se doživotní bezplatná služebnost bytu a doživotní bezplatný výměnek podle odst.III.této smlouvy trhové pro Marii Danielovou a Tomáše Daniela.

Jan Trubl však zemřel již v roce 1853. Vdova Marie se znovu vdala v roce 1854 za Matěje Daniela, syna sedláka Vojtěcha Daniela z Číčenic. Vlastnické právo bylo zapsáno pro Matěje Daniela za 4.000 zl. Z tohoto svazku se narodilo šest dětí. Dědicem statku se stal Matějův syn Tomáš Daniel (1859 – 1938). Byl dvakrát ženatý (Gabriela Bejšovcová, Marie Klobásová), obě manželství zůstala bezdětná

Velmi zadlužená živnost (v roce 1931 činil dluh 150.000,-) se na přelomu 20. a 30. let dvacátého století rozparcelovala a rozprodala, majiteli čp. 11 se stal Václav Rossmüller s manželkou Helenou, rozenou Slepičkovou z Kališť. Ti měli společně dvě děti - Otakara, který odešel do ciziny, a Helenu, která se provdala za Jiřího Kolihu.

Obytná část čp. 11 byla přestavěna v letech 1930 a 1962. Stodola byla celodřevěná s doškovou střechou, v noci z 18. na 19. února 1932 do základů shořela i s mlátičkou. Škoda byla odhadnuta na 18.000,-Kč za stodolu a 7.000,-Kč za mlátičku. V roce 1935 shořel stoh tehdejšího nájemce J. Hrádka v ceně 2.500,-Kč. Zastavěná plocha s nádvořím měřila v roce 1837 302 sáhy, v roce 1903 to bylo 11 arů 58 m^2, v roce 1935 pak 11 arů 57 m^2. Pozemků k čp. 11 patřilo v roce 1916 – 24 hektarů a 12 arů, 1923 – 17 hektarů a 44 arů, 1935 – 14 hektarů a 24 arů, 1943 – 4 hektary a 52 arů.

(zdroj: Jan Petřík, Rodový katastr obce Temelína / matriky SOA Třeboň, .Jan Bartuška, Temelín v proměnách času / gruntovní kniha Velkostatek Neznašov, Temelín, 1784 – 1880 / Pamětní kniha obce Temelín, 1927 – 1936 / foto: archiv obce Temelín.)

ZÁVĚREM… Uvítáme jakékoli materiály vztahující se k Temelínu či okolí. Těší nás váš zájem a děkujeme, že nás čtete.

Obecně lidé takové ty věci, co jsou malým písmem, nečtou. Takže bychom si tady mohli psát, co chceme a nikdo by to stejně nečetl. Nicméně právě tím nejmenším písmem jsou sdělovány (jistě ne zcela náhodou) ty nejdůležitější informace. Všechny údaje zveřejněné v tomto listu jsou navzdory našemu nejlepšímu snažení bez záruky. List je soukromým elektronickým médiem, za jeho případnou tištěnou distribuci nenese autor žádnou odpovědnost. Patriot a jeho části je možno bezplatně dále šířit - což však neznamená, že bychom se nějak úporně bránili drobným příspěvkům a darům ☺. V každém případě za přízeň děkují Ondřej Klempíř a Pavel Hasil. Kontakt: e-mail: klempondr@seznam.cz. Vychází tak nějak občas, ale většinou pravidelně nepravidelně.